काव्यपीयूष

पुस्तक २ रें.

ही कविता

रंगनाथ हरि अधिकारी

यांनीं रचून पुणें येथें

शिवराम महादेव परांजपे यांच्या

गोवर्धन छापखान्यांत

छापून प्रसिद्ध केली.

गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः।

गुरुरे [illegible] ब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥

आवृत्ति पहिली.

[illegible] २ [illegible] अॅक्टाप्रमा[illegible] मालकी नोंदिली आहे.

[illegible] १८३२ [illegible]ाढ शुक्ल १.

किंमत १ आणा.

वाचकांस दोन शब्द.

या पुस्तकांत श्रीमज्जगद्गुरु शंकराचार्यवंदन ही कविता प्रथम घेतली आहे. ती पूर्वी हिंदुपंच, ठाणें, व मुंबई इंदुप्रकाश या पत्रांत प्रसिद्ध झाली आहे. या कवितेचीं कांहीं हस्तपत्रकेंही छापून वाटलीं आहेत. दुसरी कविता श्रीमज्जगद्गुरु शंकराचार्यजन्माख्यान. याचीं पूर्वीं लहान लहान पुस्तकें काढून विकलीं आहेत. त्या पुस्तकाच्या तीन आवृत्ती मिळुन सुमारें ४००० प्रती खपून गेल्या, तरी प्रतींची मागणी आहेच! त्या कवितेचा या पुस्तकांत समावेश करीत आहें. शंकराचार्य अष्टकाचीं लहान पत्रकें पूर्वीं छापलीं. तें पुस्तकांत शेवटीं घातलें आहे. विशेषें करून वैदिक धर्माभिमानी लोकांतच या कवितांचा खप होत आहे. जगद्गुरूंचे ठिकाणीं ज्यांची निष्ठा असेल त्यांनीं माझे या पुस्तकास उदार आश्रय द्यावा.

रसिक वाचकवृंद माझे लहान लहान पुस्तकांला आजपर्यंत अंतःकरणपूर्वक योग्य मदत करीत आहेत, तसेंच उत्तरोत्तर अधिक साहाय्य करण्यास देवानें त्यांस सुबुद्धि द्यावी.

रंगनाथ हरि अधिकारी.

श्रीमज्जगद्गुरु शंकराचार्य वंदन.

श्रीगुरुचें चरणांबुज जें तें मुख्य होय मंगल गा ॥

—मोरोपंत.

(शार्दूलविक्रीडित.)

श्री विश्वेश्वर पादपद्म हृदयीं ध्यावें भजावें सदा ।
गावें निर्मळ मानसें कविजनें त्याचे यशा कामदा ॥
जो सच्चिद्घन पूर्णबोधमय जो श्रीशंकराचार्य तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ १ ॥
आहे जो बहु शांत दांत रमला श्रीकंठनामीं सदा ।
वेदांचा मथितार्थ सांगुनि जनां नाशीतसे दुर्मदा ॥
संन्यासाश्रम घेउनी महितळीं दीक्षार्थ जो हिंडतो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ २ ॥
ऐश्वर्यें न भुळे वसे सदयता चित्तीं असे जो कृती ।
भेदाभेद नसे समान गणितो जो सान थोरांप्रती ॥
धर्माचा जणुं मूर्तिमंत पुतळा श्रीमन्महाराज तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ३ ॥
नाना संशय वारुनी प्रतिदिनीं ज्ञानामृता पाजितो ।
अंतेवासि जनांसि; कल्पतरु जो दीनांप्रती भासतो ॥
कीं हा मोक्षद साधकांसि दिसतो आहे महोदार तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ४ ॥
मायामूळ जळे अहंमति गळे कैवल्य तें आकळे ।
वांच्छा ही वितुळे स्वचित्त न चळे ज्याच्या दयेच्या मुळें ॥
तारी जो स्वबळें भवार्णवजळीं स्वामी कृपासिंधु तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ५ ॥
निर्लोभी बहु धैर्यवंत न पवे जो हर्ष सन्मानितां ।
कीं कोणी अवमानिलें तरि नसे ज्याच्या मनीं खिन्नता ॥

जो देहीं असुनी विदेहि दिसतो ब्रह्मस्वरूपीच तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ६ ॥
ज्याचें दर्शन नाशितें अघमती, देतें सुबुद्धी जनां ।
दावी सत्पथ अज्ञमानवगणां हे ईश्वरी योजना ॥
जो लोकत्रयिं पूज्यपाद नृहरी ज्ञानार्कसा होय तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ७ ॥
दासांचीं सदनें पवित्र करिते यत्पादधूळी पहा ।
प्रेमें दर्शन देतसे गुणनिधी कैवल्यदाता महा ॥
घालूं या जनहो, तयासि प्रणती डोळांभरी पाहुं तो ।
विद्याशंकरभारती प्रवर हा साष्टांग मी वंदितों ॥ ८ ॥
विद्याशंकरभारती, तवकृपें नाशोत शिष्यापदा ।
या दासाकरवीं अशीच तुमची सेवा घडावी सदा ॥
द्यावी भेट पुन्हा जनां सकळिकां हें मागणें मागतों ॥
स्वामी, जोडुनियां करद्वय पदीं साष्टांग मी वंदितों ॥ ९ ॥

(इंद्रवज्रा.)

(२)

जन्मोनि केलें बहु पूत भूला । अद्वैतधर्म प्रतिपादियेला ॥
तैसेचि ते नास्तिक जिंकियेले । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ १ ॥
वेदोक्त धर्मा त्यजुनी जयांनीं । स्वीकारिला दुष्पथ अग्रजांनीं ॥
त्यांतें जयें सत्पथ दाखवीले । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ २ ॥
संन्यासदीक्षेसि यथाविधीनें । स्थापूनियां अज्ञ जनांसि जेणें ॥
देवोनि सद्बोध कृतार्थ केलें । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ३ ॥
नाशोनि अज्ञान सबुद्धि देतो । तैसेचि तापत्रय शांतवीतो ॥
जेणें सुखी सर्व जनांसि केलें । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ४ ॥
नानामतें खंडुनि वेदधर्म । संस्थापिला जाणुनि हें स्वकर्म ॥
जेणें असें लोकहितार्थ केलें । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ५ ॥
जे मोहिले देखुनि आमिषांतें । झाले पहा मग्न भवांबुधीं ते ॥
त्यांना जयें सत्वर काढियेलें । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ६ ॥

श्रीशंकराचार्य जगद्गुरूनें । प्रत्यक्ष लोकत्रयतारकानें ॥
दावोनि लीला जन उद्धरीले । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ७ ॥
पाहोनि तींही बहु दिव्यमूर्ती । चित्तांत नाना सुतरंग येती ॥
या एक मार्गा परि म्यां धरिलें । त्या श्रीमदाचार्यपदां नमीलें ॥ ८ ॥

(३)

श्रीषड्गुणैश्वर्य जयासि शोभे । सर्वज्ञता शांति दमादि लाभें ॥
जो सर्वभूतीं दिसतो जनातें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ १ ॥
श्रीशंकराचार्य नृसिंह राणा । वादीं मदोन्मत्तमतंगजांना ॥
निर्दालुनी दावि कौतुकातें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ २ ॥
कामादि जे षड्रिपु तापदाते । तैसाचि जन्मप्रलयापदा ते ॥
नाशीतसे जो स्मरतां पदातें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ३ ॥
दैदीप्य कांती परि शांत भासे । फेटा शिरीं भर्जरिचा विलासे ॥
रुद्राक्षमाळा धारे कंधरीं ते । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ४ ॥
पाहोनियां रम्य विशाल नेत्र । वाटे दुजा हा मज भालनेत्र ॥
पूर्णेंदुवत् देखनियां मुखातें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ५ ॥
विस्तीर्ण वक्षःस्थल दीर्घ बाहो । शोभे कसा देशिक हा पहाहो ॥
हातीं धरी दंडकमंडलू ते । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ६ ॥
पायीं खडावा कटिं मेखला हे । कैशी पहा दिव्य विराजताहे ॥
ऐशा महाराज दयानिधीतें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ७ ॥
काषाय वस्त्रा परिधान केलें । भाळीं त्रिपुंड्राप्रति लावियेलें ॥
श्रीकंठपूजाप्रियशा जनांतें । वंदीन त्या श्रीगुरुराजयातें ॥ ८ ॥
तोडावया बंधन संसृतीचें । या इंद्रवज्रासम होय साचें ॥
श्रीमद्गुरुवंदन हें यथार्थ । भावार्थ बोले कवि रंगनाथ ॥ ९ ॥

श्रीशंकर प्रसन्न.

श्रीमज्जगद्गुरु शंकराचार्यजन्माख्यान.

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥

श्रीमद्भगवद्गीता, अध्याय ४ श्लोक ८.

आर्या—ज्याचें यश परिसाया सज्जनमन सर्वथैव लोभावें ।
श्रीशंकरपदपंकज शंकर तें वंदितों मनोभावें ॥ १ ॥
श्रीशंकरचरितामृत वर्णन करितों यथामती कांहीं ।
परि परिसावें आतां दृढभावें हें समग्र रसिकांहीं ॥ २ ॥
सन्मार्गप्राप्तीस्तव साधक ज्यांचे पदीं विशंक रते ।
नरदेहीं अवतरले श्रीभगवत्पूज्यपाद शंकर ते ॥ ३ ॥
पूर्णानदीतटाकीं केरळदेशीं वृषाद्रिच्या निकट ।
शिवलिंगरूप धरुनी श्रीगिरजानाथ जाहला प्रकट ॥ ४ ॥
तें राजशेखरातें होतां दृष्टांत त्या महीनाथें ।
लवकरि अति सुंदरसें देवालय एक बांधिलें तेथें ॥ ५ ॥
तत्सान्निध कालटिका नामक तें अग्रहार कीं होतें ।
त्यामाजी विद्वज्जन नांदत होते कवी महा–होते ॥ ६ ॥
विद्याधिराज नामा होता तेथेंचि एक विप्रवर ।
प्राक्तनकर्मबळानें त्यातें सुत जाहला कविप्रवर ॥ ७ ॥
त्याचें शिवगुरु ऐसें ठेवुनि अभिधान त्यास सानंद ।
प्राणापरि सांभाळी अनुदिनिं कृष्णाप्रती जसा नंद ॥ ८ ॥
बाळपणींच सुताचें अद्भुत चातुर्य पाहुनी विप्र ।
सौख्य मनीं बहु पावे, तो मौंजीबंधना करी क्षिप्र ॥ ९ ॥
लग्न करावें ऐसें शिवगुरुच्या तों मुळीं मनीं नव्हतें ।
परि आग्रहें पित्याच्या अनुमोदन दे तदा विवाहातें ॥ १० ॥
उत्तम मुहूर्त पाहुनि मघ पंडितराय आपुली कन्या ।
देई शिवगुरुलागीं सति नामक जी सति स्वयें धन्या ॥ ११ ॥

---

१ कल्याण करणारें. । २ मन्न करणारे. । ३ लौकर. । ४ कन्येचा बाप.

संसारीं सद्धर्मी वर्तत होते महा तपस्वी ते ।
वृद्धापकाळ आला तरिही झाली न संतती त्यातें ॥ १२ ॥
पुत्रप्राप्तिस्तव मग दोघेही देख नित्य नेमानें ।
पूजाव्रत स्वयंभू शंभूचें धरिति एक भावानें ॥ १३ ॥
पूर्णानदिचें स्नान प्रातःकाळीं करोनियां पाही ।
श्रीशंकरासि अनुदिनिं पूजावें षोडशोपचारांहीं ॥ १४ ॥
ऐसें कांहीं दिन ते वर्तत असतां महासुखैकरवी ।
श्रितजनकल्पतरू तो शंकर त्यांचे मनोरथा पुरवी ॥ १५ ॥
सज्जनवंद्य जगद्गुरु जनहितकर अद्वितीय शंकरसा ।
होइल पुत्र तुह्मांतें मज्जन हो लौकरी विशंक असा ॥ १६ ॥
साक्षात्कार असा कीं एके दिवशीं तयासि झाला हो ।
जगदीशदर्शनाचा शिवगुरु आणिक सतीहि घे लाहो ॥ १७ ॥
नंतर त्याच दिनांतीं गर्भवती ती महासती झाली ।
सेवा जगदीशाची सत्वर कैशी पहा फळा आली ॥ १८ ॥
दिवसां मासां हळु हळु तदुपरि तो गर्भ वृद्धितें पावे ।
तेव्हां त्या दंपतिचा आनंद नभीं मुळीं न सामावे ॥ १९ ॥
भरतांचि पूर्ण महिने प्रसूतिकाळीं महा महा ग्रह ते ।
रवि, शनि, मंगळ आणिक केंद्रस्थानीं बृहस्पती होते ॥ २० ॥
वायु मनोहर वाहे झाल्या दाही दिशा प्रसन्न तदा ।
आकाश निरभ्र दिसे व्यासादि ऋषीहि मानिती मोदा ॥२१॥
मंगळदायक वेळीं प्रसवे पुत्रास ती सती जेव्हां ।

---

१ लाभ. । २ इष्ट लग्नापासून प्रथम, चतुर्थ, सप्तम, दशम या स्थानांची संज्ञा.
३. शंकराचार्यांच्या जन्मकाळाविषयीं पुढील संस्कृत श्लोक आहे.

प्रासूत तिष्यशरदामतियातवत्या-
मेकादशाधिकशतोनचतुःसहस्त्याम् ।
संवत्सरे विभवनाम्नि शुभे मुहूर्ते
राधे सिते शिवगुरोर्गृहिणी दशम्याम् ॥—

अर्थ—गतकली ३८८९ वर्षीं(शा.श.७१०)विभवनाम संवत्सरीं वैशाख शु. १० मध्यान्हीं शुभमुहूर्तीं शिवगुरु पंडितांची स्त्री सती प्रसूत झाली.

गगनीं बहु आनंदें सुर करिती पुष्पवृष्टितें तेव्हां ॥ २२ ॥
तेव्हां उभारिल्या हो रम्य गुढ्या आणि तोरणें द्वारीं ।
नाना मंगल वाद्यें वाजविती लोक संमर्दें भारी ॥ २३ ॥
हळदी कुंकुम पात्रें भरुनी धांवत सुवासिनी बहुत ।
ते वेळीं सतिसदनीं आनंदें पातल्या अति त्वरित ॥ २४ ॥
ते काळीं अगणित जन शिवगुरुच्या मंदिराप्रती मेळे ।
ज्योतिर्विद विद्वज्जन आणिक शिवभक्त विप्रही आले ॥२५॥
नंदनमुख आनंदें पहावया पातला त्वरा करुनी ।
'झालों धन्य जगीं मी' शिवगुरु ऐसें स्वयें मनीं मानी ॥२६॥
स्नान करोनी केलें आधीं पुण्याहवाचनातें कीं ।
नंतर मधुबिंदु मुखीं घालुनि पुत्राननासि अवलोकी ॥२७॥
ज्योतिर्विद भूदेवें बाळाचे जातकासि वर्तविलें ।
तें परिसुनि सर्वांच्या चित्तातें फार फार मानवलें ॥ २८ ॥
नानाविध उत्तमशीं वस्त्रें, धन, धान्य विप्रवृंदातें ।
देउनियां जनकानें लाजविले तंव भले भले दाते ॥ २९ ॥
द्वादश दिनपर्यंतहि करुनी सदनीं अपूर्व सोहाळे ।
शिवगुरुनें ते समयीं सकल जनांतें बहुत तोषविले ॥३०॥
तेरावे दिवशीं मग बोलविल्या हो सुवासिनी ललना ।
सत्वर समुत्सवातें आल्या त्याही सतीचिया सदना ॥ ३१ ॥
त्यावरि सतिनें हर्षें ठेउनि पुत्रासि नामकरणातें ।
पहुडविलें सुंदरशा रत्नजडित पाळण्यांत बाळातें ॥ ३२ ॥
वारंवार मुलातें जो, जो, जो, जो, म्हणोनि हालविती ।
लीला जगदीशाची स्वानंदें सर्व बायका गाती ॥ ३३ ॥
ओंटी सतिची भरुनी वस्त्रालंकार अर्पिले रुचिर ।
सकलां अबलांनीं तो शोभविला सोहळा भला सुचिर ॥३४॥
घेउनि हळदी कुंकुम ललना सदनासि आपुल्या गेल्या ।
साक्षात् शंकर निरखुनि या लोकीं धन्य धन्य त्या झाल्या ॥३५॥
लालन पालन करुनी प्रेमानें बाळकासि वाढविलें ।
त्याचें तिसरे वर्षीं ताताने चौलकर्मही केलें ॥ ३६ ॥

नंतर पंचम वर्षी मौंजीबंधन करावयाकार्णी ।
मेळविले पुष्कळसे तेजस्वी विप्र जे महा योगी ॥ ३७ ॥
श्रीमत् शंकरकंठीं ब्राह्मण यज्ञोपवीत घालुनि ते ।
गायत्री मंत्राचा करिती उपदेश वेदवंद्यातें ॥ ३८ ॥
ऐसा व्रतबंधविधी झाल्यावरती करोनि अध्ययन ।
शिकला गुरुजवळी तो चौदा विद्या कळाहि संपूर्ण ॥ ३९ ॥
नंतर एके दिवशीं शंकर आंघोळ ही करायातें ।
नित्यापरीस गेला होता पूर्णानदीतटाकातें ॥ ४० ॥
स्नानासाठीं तो मग निर्मळ सुंदर जळांत जों शिरला ।
तों एक्या नक्रानें पाय तयाचा धरोनियां गिळिला ॥ ४१ ॥
या दुष्टानें कैसा हा माझा अर्ध भक्षिला काय ।
"हे आई, ये शंकरि देवा, आतां करू तरी काय?" ॥ ४२ ॥
अति दीनवाणि ऐशी ऐकुनि, येवोनियां सती पाहे ।
तों निर्दय सुसरीनें अर्धा पुत्रासि भक्षिला आहे ॥ ४३ ॥
हा दैवा, हा दैवा, ऐसें ती धाय धाय आरडली ।
तें विपरीत विलोकुनि मूर्छित तत्काळ भूवरी पडली ॥ ४४ ॥
होउनि सवेंचि सावध "देवा विपरीत काय हें केलें ।
"हा बाळा, हा बाळा" सुतमुख कुर्वाळुनी असें बोले ॥ ४५ ॥
आई गे हो सावध मजविषयीं तूं करूं नको शोक ।
आतां एक तुला मी याचा प्रतिकार सांगतों ऐक ॥ ४६ ॥
संन्यास घ्यावयातें आज्ञा देशिल तरीच हा मातें ।
सोडील पहा सत्वर, याचें लक्षण असें दिसे मातें ॥ ४७ ॥
कळवळलें चित्त परी दैव सतीचें बळेंचि ओढवलें ।
म्हणुनी निरुपायानें आज्ञा देउनि सुताधि सोडविलें ॥ ४८ ॥
इतुक्यांत मगरही तो, होउनियां दिव्यकाय भावानें ।
लागे शंकरपायीं, यास्तव मुक्ती वरी प्रभावानें ॥ ४९ ॥
होउनि संतुष्ट मनीं तत्काळ प्रैषनाम मंत्रासी ।
उच्चारुनी स्वयें तो शंकर तेथेंचि होय संन्यासी ॥ ५० ॥

करुनी शांतवनातें स्वतिचें संपूर्ण दुःख चाळविलें ।
देउनि अभिवचनातें, तेणें जननीस फार तोषविलें ॥ ५१ ॥
मग तो तेथूनि निघे आईच्या मागुनी निरोपातें ।
येई सद्गुरुजवळी सज्जन हो आजि वृत्त परिसा तें ॥ ५२ ॥
संन्यास यथाविधिनें घेउनियां श्रीगुरूचिया हातें ।
स्वानंदें स्वीकारी श्रीशंकर परमहंस पदवीतें ॥ ५३ ॥
ज्ञानोपदेश घेउनि गुरुतें पूजोनि शंकराचार्य ।
दिग्विजयार्थ निघाला परमप्रिय तें करावया कार्य ॥ ५४ ॥
नास्तिक वादी जिंकुनि नाना कुमतें समूळ छेदून ।
शुद्धाद्वैत मताचा केला विस्तर जनीं निवेदून ॥ ५५ ॥
दाउनि सन्मार्गातें करुनी ज्ञानोपदेश सत्कार्यें ।
केलीं असंख्य लोकीं हिंडुनि सर्वज्ञ शंकराचार्यें ॥ ५६ ॥

(शा. वि.) घेऊनी अवतार या कलियुगीं जेणें जनां तारिलें
सद्बोधामृत पाजिलें स्वमतहा सर्वत्र विस्तारिलें ।
त्याची जन्मकथा यथामति कवी भावें अशी वर्णितो ।
तो त्या शंकरपादपंकजरजा वंदोनियां अर्पितो ॥ ५७ ॥

(व. वि.) पाहोनि मूळ चरितामृत सत्कवीचें ।
श्रीमत् जगद्गुरु कृपाकर शंकराचें ॥
हें जन्मवृत्त रचिलें जनरंजनार्थ ।
सारांश हा कथितसे कवि रंगनाथ ॥ ५८ ॥

श्रीमच्छंकराचार्याष्टक.

अनुष्टुप्छंद.

श्रीमज्जगद्गुरु स्वामी विद्या नृसिंह भारती ।
भ्रमती तत्पदांभोजीं भूसुरभ्रमरतती ॥ १ ॥
संचारार्थ फिरतांना भेटले मजला यती ।
हंस स्वरूप प्रत्यक्ष जाहली क्षण संगती ॥ २ ॥
सेविला शंकराचार्यें कृष्णातट सदाश्रम ।
विलोकितांचि मी त्यांना हरले सगळे श्रम ॥ ३ ॥
चरणीं पादुका दिव्य भव्यमूर्ति विराजते ।
शरीरीं भगवीं वस्त्रें झळके ब्रह्मतेज तें ॥ ४ ॥
कृपा पोटीं परिपूर्ण बोल ज्यांचे मनोहर ।
स्वधर्मरक्षणासाठीं अवतार धरी हर ॥ ५ ॥
भेटिचा ज्यांचिया लाहो घ्यावया इच्छिती सुर ।
ते हे श्रीशंकराचार्य बालार्कापरि भासुर ॥ ६ ॥
नारायण मुखीं नाम शरणागत रक्षण ।
करीती नित्य सर्वांगीं भस्म रुद्राक्ष धारण ॥ ७ ॥
शांतदांत शुचिष्मंत निजानंदीं निमग्न जे ।
स्वामी जगद्गुरु त्यांना रंगनाथ कवी भजे ॥ ८ ॥

विक्रीस तयार

मराठी सुभाषित कविता, पुस्तक १ व २, किंमत प्रत्येकीं १ आ. काव्यपीयूष पुस्तक १ व २, किंमत प्रत्येकीं १ आणा. [illegible]युक्त श्री· गायत्रीस्तव, किंमत ३ पै. आम्हेरचरित्र, आर्या, किंमत ६ पै.

रसिकरंजनः—किंमत १ आणा.

खालील पत्त्यावर हीं व दुसरीं आमचीं पुस्तकें मिळतात. ट. ख. निराळा द्यावा लागेल.

रंगनाथ हरि अधिकारी,

पोस्ट गोरेगांव, ता. माणगांव, जि. कुलाबा.